

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0219U000268

Державний реєстраційний номер: 0117U003016

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 24-01-2019

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 2

Назва етапу: Встановлення впливу синатропізації

Початок етапу: 01.2018

Закінчення етапу: 12.2018

Вид звітнього документа: Проміжний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Херсонський державний університет

Код за ЄДРПОУ: 02125609

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (0552) 32-67-08

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Міністерство освіти і науки України

Код за ЄДРПОУ: 38621185

Місцезнаходження: просп. Перемоги, 10, м. Київ, Київська обл., 01135, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444813221

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201040

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 208.3
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Антропогенна трансформація фіторізноманіття Північного Причорномор'я: закономірності та можливості управління процесом

Назва роботи англійською:

Anthropogenic transformation of phytodiversity in the northern Black Sea region: patterns and process management capabilities

Реферат українською:

В ході виконання другого етапу держбюджетної науково дослідної теми було здійснено 34 наукові експедиційні виїзди для збору необхідного матеріалу. В ході виконання II етапу проекту було вперше встановлені напрямки антропогенної трансформації структури флори Північного Причорномор'я. Географічний аналіз показав, що результатом синантропізації є зростання ролі голарктичного та полірегіонального і зниження номадійського типів ареалів, що вказує на тенденцію до уніфікації флори за типом географічного поширення за рахунок широкоареальних видів. Тенедцією трансформації біоморфологічної структури є наближення до флор гумідних територій за окремими ознаками (зростання ролі дерев і безрозеткових рослин), що зазначається уперше. Пофракційний аналіз екологічної структури виявив тенденції до мезофітизації, сціофітизації та мезотермофітизації флори з посиленням синантропізації. Всі ці три напрямки можна розглядати як зміщення екологічних спектрів у бік більш північних флор, у бік флор, що властиві гумідним територіям, і тому загальної тенденцією щодо змін екологічної структури є тенденція до гумідизації флори. Ще однією тенденцією, яка чітко проявляється в аналізі екологічних спектрів, є потужна уніфікуюча роль антропогенного фактору. Уперше здійснено територіальну диференціацію флори Північного Причорномор'я на основі ландшафтного підходу та з'ясовано особливості синантропізації флори конкретних видів ландшафтів. Уперше здійснено археоботанічні дослідження античного поселення "Білозерське", при тому встановлено, що особливостями синантропізації флори Північного Причорномор'я в античний період (порівняно з сучасністю) є значна перевага апофітизації флори над адвентизацією. Вперше з'ясовано, що синантропізація флори Північного Причорномор'я відбувалася в 5 етапів: цілинний (10300-7700 рр. тому), екстенсивно-дигресивний (7700-2650), інтенсивно-дигресивний (2650-180), екстенсивно-агроценозний (180-60) та інтенсивно-агроценозний (60 - до нашого часу).

Реферат англійською:

During the implementation of the first stage of the scientific research, 34 scientific expeditions were carried out to collect the necessary material. During the implementation of the second stage of the project, the directions of anthropogenic transformation of the structure of the flora of the Northern Black Sea region were first established. The geographic analysis has shown that the result of synantropization is the growth of the role of the Holarctic and Polyregional and the decline of the nomadic types of areals, indicating the tendency to unify the flora by the wide-distribution species. The transformation of the biomorphological structure of the flora to shoved the growth of the role of trees and rosetteless plants (tendencies to transformation to northern flora). The fractional analysis of the ecological structure revealed tendencies to mesophytisation, umbrophytisation and mesotermofitisation of flora. All three of these directions can be considered as a shift in the ecological spectrum towards the northern flora, and therefore the general tendency to change the ecological structure is the tendency to humidization of flora. Another trend that is evident to unify role of anthropogenic factor. The territorial differentiation of the flora of the Northern Black Sea region was carried out on the basis of the landscape approach first time, and the peculiarities of the synantropization of the flora of diferent types of landscapes were clarified. Archeobotanical studies of the ancient settlement Bilozerske were performed for the first time, while it was established that the features of the synantropization of the flora of the Northern Black Sea in the ancient period (in comparison with

the present) are a significant advantage of apophytization of the flora. The synantropization of the flora of the Northern Black Sea Region took place in 5 stages: virgin (10300-7700 years ago), extensive-digression (7700-2650), intensive-digression (2650-180), extensive-agrocenotic (180 -60) and intensive-agrocenotic (60 - up to our time).

Індекс УДК: 581.5, 581.9(477.77)

Коди тематичних рубрик: 34.29.35

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Мойсієнко Іван Іванович

Науковий ступінь: д. б. н.

Вчене звання: професор

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Чекліст флори судинних рослин Північного Причорномор'я. Гербарна колекція досліджених видів вищих рослин.

Назва НТП англійською: Vascular plants checklist of the Northern Black Sea region. Herbarium collections of the vascular plants.

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: методична та програмно-технологічна документація

Галузь застосування: К,73,73.10,73.10.1

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Дослідження проведено в межах природних та штучних оселищ Північного Причорномор'я. Застосовано маршрутно-польові, класичні методи порівняльної флористики, систематики та географії рослин, острівної біогеографії, математичні методи, що використовуються у флористиці, археоботанічні та молекулярно-генетичні методи. Геоботанічні описи проведено за методологічними принципами еколого-флористичної класифікації рослинності Ж. Браун-Бланке. Синтаксони ідентифіковано з використанням праць вітчизняних та закордонних фітоценологів [MORAVEC et al., 1995; RIVAS-MARTINEZ, 2002; MATUSZKIEWICZ, 2007; SOLOMAKHA, 2008]. Загалом було здійснено більше 30 експедиційних виїздів та експедицій в Херсонську, Миколаївську, Дніпропетровську, Донецьку, Запорізьку і Одеську області. Серед об'єктів природно-заповідного фонду досліджено: заказники "Інгулецький лиман", "Інгулець", "Саги", Дендрологічний парк Нижньодніпровської НДС, , заповідні урочища "Архангельський ліс", "Недогірський ліс", "Новодмитрівський ліс", "Цюрупинський сосно

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 2018 рік

Закінчення етапу:

Споживачі продукції: Міністерство охорони навколишнього середовища, Департамент екології ХОДА

Перспективні ринки: Міністерство охорони навколишнього середовища, Міністерство освіти і науки

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

Монографії 1. Національний каталог біотопів України. За ред. А.А. Куземко, Я.П. Дідуха, В.А. Онищенко, Я. Шеффера. К.: ФОП Клименко Ю.Я., 2018. 553 с. Посібники 1.Топчієв О.Г., Мальчикова Д.С., Пилипенко І.О., Яворська В.В. Методологічні основи географії: ландшафтна оболонка Землі. Довкілля. /Рекомендовано МОН України: Лист №1/11-10348 від 10.10.2017р. - Херсон: Видавничий дім "Гельветика", 2018. - 348с. ISBN 978-966-916-599-2 2.Карташова І.І., Мальчикова Д.С. Методика викладання фахових природничих дисциплін у вищому навчальному закладі. Навчальний зошит /Рекомендовано ВР ХДУ від 24.04.2017 р. № 12 - Херсон: Вид-во ПП..Вишемирський В.С., 2-е видання із змінами, 2018. - 100 с. ISBN 978-617-7273-72-0 3.Загороднюк Н.В. Щоденник навчально-польової практики з фізіології і екології рослин /Затверджено ВР ХДУ від 26.04.2017 р. №15. - Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2018. - 62 с. ISBN 978-617-7573-18-9 4.Загороднюк Н.В., Мельник Р.П. Фізіологія рослин: методичні рекомендації до лабораторних занять (2-ге видання) . - Херсон: ФОП Вишемирський В.С., 2018. - 98 с. 5.Павлова Н.Р., Мойсієнко І.І., Наумович Г.О. Лабораторний практикум з ботаніки (анатомія та морфологія рослин). Для студентів денної та заочної форм навчання 1 курсу спеціальності "Біологія", Середня освіта "Біологія Частина II / Затверджено ВР ХДУ від 26.06.2017 р. № 15. - Херсон: ПП Вишемирський В.С., 2018. - 88 с. Статті, надруковані у виданнях включених до наукометричної бази Scopus 1J?rgen Dengler*, Viktoria Wagner, Ivan Y. Moysiienko at al. GrassPlot - a database of multi-scale plant diversity in Palaearctic grasslands // Phytocoenologia. - August 2018. - Vol. 48 (3). - 331-347 pp. 2.Iwona Dembiczka, Liliana Szczeparska, Ivan I. Moysiienko, Maciej W?dkiewicz High genetic diversity in fragmented *Iris pumila* L. populations in Ukrainian steppe enclaves Iwona Dembiczka,?, Liliana Szczeparskaa, Ivan I. Moysiienkob, Maciej W?dkiewicz // Basic and Applied Ecology. - Volume 28, May 2018. - 37-47 pp. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S1439179117301949?via%3Dihub> 3.Vitaliia I. Didenko, Ivan I. Moysiienko, Vitaliy P. Kolomiychuk, Nataliia I. Karpenko, Igor Yu. Kosticov & Volodimir V. Manyuk *Centaurea konkai* and *Centaurea appendicata* (Asteraceae, Magnoliophyta): features of ITS1 and ITS2 sequences secondary structure // Wulfenia. - 2018. - Volume 25. - pp. 70-80 4.V.I.Pichura, D.S. Malchykova, P. A. Ukrainskij, I.A. Shakhman A.N. Bystriantseva Anthropogenic Transformation of Hydrological Regime of The Dnieper River //Indian Journal of Ecology. - 2018. - volume 45(3). - pp.445-453 <http://indianecologicalsociety.com/society/indian-journal-ecology/?yr=2018&issue=Issue%203&volume=Volume%2045> Статті у журналах, що включені до переліку наукових фахових видань України категорії В. 1.Уманець О.Ю., Мойсієнко І.І. Знахідки середземноморських видів на острові Тендра (Чорноморський біосферний заповідник) // Чорноморський ботанічний журнал. - 2017. - Т. 13, №4. - С. 444-450. 2.Мойсієнко І.І., Захарова М.Я., Садова О.Ф., Мельник Р.П. Анований список флори урочища Буркутські плавні (Херсонська область, Україна) // Чорноморський ботанічний журнал. - 2018. - т. 14, №1. - С. 6-25. 3.Легка Д.В., Загороднюк Н.В. Таксономічна структура мохоподібних проектного регіонального ландшафтного парку "Долина курганів" // Природничий альманах. Біологічні науки. - 2018. - вип. 25. - С. 31-35 4.Дайнеко П.М. Еволюція наукових уявлень про степові ландшафти в ботаніко-географічних дослідженнях / П.М. Дайнеко// Природничий альманах. Біологічні науки: збірник наукових праць/ Редколегія: Зав'ялов В. П. - голова, Бойко М. Ф., Волох А. М. та ін. - Херсон: Вид-во ФОП Вишемирський В. С. - 2018.- №25. - С. 17-24. 5.Ходосовцев О.Є., Дармостук В.В., Мойсієнко І.І., Давидов О.В. Лишайники та ліхенофільні гриби острова Березань з нотатками щодо його флористичного та ландшафтного різноманіття // Чорноморський ботанічний журнал. - 2018. - т. 14, №3. - С. 278-289.

X. **Заключні відомості**

Керівник юридичної особи

Кузнецов Сергій Володимирович

Перелік осіб-виконавців

Іщенко В.В.

Алексеева С.А.

Бородіна Н.В.

Дайнеко П.М.

Загороднюк Н.В.

Захарова М.Я.

Мальчикова Д.С.

Мельник Р.П.

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Телефон

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

